

Aartsbisdom Utrecht
Maliebaan 40 3581 CR Utrecht
Postbus 14019 3508 SB Utrecht
Telefoon 030 – 2361570
E-mail: secretariaat@aartsbisdom.nl

Decreet tot onttrekking aan de goddelijke eredienst van de HH. Simon en Judaskerk te Reutum

WILLEM JACOBUS KARDINAAL EIJK

door de genade van God en de gunst van de Apostolische Stoel
Aartsbisschop van Utrecht

Gezien

het feit dat het bestuur van de R.-K. Parochie H. Pancratius te Tubbergen, Reutum en omgeving (hierna te noemen: het parochiebestuur) middels een brief, gedateerd 5 april 2025, aan ondergetekende een met redenen omkleed verzoek heeft voorgelegd om de HH. Simon en Judaskerk, gelegen aan de Kerkstraat 94 te Reutum, aan de goddelijke eredienst te onttrekken

en feit dat het parochiebestuur in zijn brief van 7 november 2025 bovengenoemd verzoek geactualiseerd heeft;

Overwegende

dat Reutum sinds 1819 beschikte over een rooms-katholiek kerk, die was opgetrokken 'uit de zware bakstenen der gesloopte burg te Saasveld' en dat zich in deze kerk een grote barokke beeldhouwde preekstoel bekroond met een beeld van de aartsengel Michael bevond;

dat aan het einde van de 19^e eeuw de toenmalige pastoor het kerkinterieur liet aanpassen in neogotische stijl en onder meer een hoofdaltaar, communiebank en kruiswegstaties vervaardigd door het Utrechtse atelier van F.W. Mengelberg liet plaatsen;

dat deze kerk meermalen vergroot en aangepast werd om meer gelovigen een zitplaats te kunnen bieden, maar dat in 1947 geconcludeerd werd dat de kerk te klein was en niet meer voldeed en dat in hetzelfde jaar architect J.H. Sluijmer jr. een nieuwe kerk ontwierp;

dat in november 1952 de oude kerk ontruimd werd en dat op 24 november 1952 werd begonnen met de afbraak van de oude kerk;

dat op 26 februari 1953 de werkzaamheden voor het leggen van het fundament van de nieuwe kerk begonnen en dat op 19 april 1953 de eerste steen gelegd werd en dat de HH. Simon en Judaskerk gebouwd werd naar ontwerp van architect J.H. Sluijmer jr. als pseudobasilica met open dakstoel, ondiepe transeptarmen en een half rond gesloten, overwelfd koor en een hoge klokkentoren aan de noordzijde;

dat op 6 mei 1954 de HH. Simon en Judaskerk geconsacreerd werd door de toenmalige hulpbisschop van Utrecht mgr. Bernardus Johannes Alfrink;

dat het hoogaltaar, de banken en biechtstoelen in de huidige HH. Simon en Judaskerk stammen uit de bouwtijd van deze kerk evenals het kruis boven het hoogaltaar, dat gemaakt werd door de Oldenzaalse edelsmid Willem Fitzthum en dat in de huidige kerk bovendien het doopvont, diverse beelden, de kruiswegstaties, de 17^e en 18^e eeuwse koperen kroonluchters en het Naber orgel uit 1848 uit de waterstaatskerk van 1819 een plaats kregen;

dat in 2003 de altaarpanelen van F.W. Mengelberg, die uit Reutum verdwenen waren na de sloop van de oude kerk, uit het buitenland terugkeerden en een plaats kregen bij het hoofdaltaar;

dat de R.-K. parochies van Geesteren, Langeveen, Reutum, Tubbergen, Vasse, Vriezenveen de noodzaak van samenwerking gevoelden en met de reeds samenwerkende parochies van Fleringen, Albergen en Mariaparochie vanaf 1 januari 2003 samen het Parochieverband Tubbergen vormden;

dat vanaf omstreeks 2005 de bestuurders van de bovengenoemde parochies van het parochieverband Tubbergen gewerkt hebben aan de fusie van deze negen parochies;

dat door een besluit van ondergetekende d.d. 7 juni 2010 de R.-K. parochies H. Pancratius te Albergen, Onbevlekt Hart van Maria te Fleringen, H. Pancratius te Geesteren, H. Pancratius te Langeveen, Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand te Mariaparochie, HH. Simon en Judas te Reutum, H. Pancratius te Tubbergen, HH. Joseph en Pancratius te Vasse en H. Antonius Abt te Vriezenveen met terugwerkende kracht met ingang van 1 januari 2010 zijn samengevoegd tot de huidige R.-K. Parochie H. Pancratius te Tubbergen en omgeving;

dat vanaf 2017 het parochiebestuur en het pastoraal team vanwege de geconstateerde verminderde kerkbetrokkenheid van parochianen, de vergrijzing en verkleining van het vrijwilligerskorps en afnemende beschikbaarheid van de leden van het pastoraal team, onderzoek gedaan hebben naar de vitaliteit van elke geloofsgemeenschap door gesprekken te voeren met lokale commissies van beheer en pastoraatsgroepen over de ontwikkelingen van de kerkgang en het vrijwilligerswerk ter plaatse en door het houden van een parochiële enquête in het najaar van 2017;

dat het parochiebestuur en het pastoraal team na intensief onderzoek naar de vitaliteit van de negen locaties van de R.-K. Parochie H. Pancratius in 2020 concludeerden dat zes van de negen kerkgebouwen aan de goddelijke eredienst onttrokken zouden moeten worden en dat deze keuze ingrijpend is voor de geloofsbeleving van alle parochianen, vanwege de pijn om het loslaten van vertrouwde kerkgebouwen en vanwege de verantwoordelijkheid van de resterende kerklocaties om parochianen uit andere locaties gastvrij te ontvangen en te integreren in deze locaties;

dat het parochiebestuur en pastoraal team in september 2020 het voorgenomen besluit bekend gemaakt hebben om de aartsbisschop van Utrecht te verzoeken om in de komende vijf jaren zes kerken aan de goddelijke eredienst te onttrekken, waaronder de HH. Simon en Judaskerk in Reutum;

dat het pastoraal beleidsplan van de R.-K. Parochie H. Pancratius voor de periode 2020-2023 "Geloof is niet van steen. Bouwen aan Mijn Kerk 2030" in september 2020 is vastgesteld;

dat op 12 oktober 2020 in Reutum een informatieavond gehouden is naar aanleiding van het pastoraal beleidsplan “Geloof is niet van steen. Bouwen aan Mijn Kerk 2030” en dat op die avond gewezen werd op verminderd kerkbezoek en verminderde vraag naar sacramenten, gebrek aan nieuwe vrijwilligers, een toenemend financieel tekort en de afnemende omvang van het pastoraal team en dat deze ontwikkelingen het parochiebestuur en het pastoraal team noopten zich te bezinnen op de toekomst van de R.-K. Parochie H. Pancratius;

dat het parochiebestuur en het pastoraal team daarom vanaf 2017 onderzoek gedaan hebben naar de vitaliteit van de geloofsgemeenschappen en daartoe met de beheerscommissies en pastoraatsgroepen gesproken hebben over de plaatselijke ontwikkelingen inzake kerkgang en deelname aan de sacramenten, vrijwilligers, staat van het kerkgebouw en de financiën van de locatie;

dat het parochiebestuur en het pastoraal team in september 2020 het voornemen bekend gemaakt hebben om zes parochiekerken aan de goddelijke eredienst te laten onttrekken, waaronder de HH. Simon en Judas kerk in Reutum en dat het parochiebestuur op deze avond erop wees dat het kerkbezoek in Reutum in vergelijking met 2010 méér dan gehalveerd is en vrijwilligersgroepen in Reutum onderbezet zijn geraakt of opgeheven zijn, zoals de bezoekgroep en het kinderkoor;

dat tijdens de informatieavond op 12 oktober 2020 in Reutum parochianen in de gelegenheid gesteld zijn om vragen te stellen en kritiek te uiten op het beleid van het parochiebestuur;

dat in het pastoraal beleidsplan van de R.-K. Parochie H. Pancratius voor de periode 2024-2028 “Geloof is niet van steen”, dat vastgesteld is in oktober 2023 het beleid zoals beschreven voor de periode 2020-2023 wordt voortgezet en dat in dit beleidsplan de verwachting verwoord wordt dat de sterke terugloop van kerkgangers en van financiële middelen de komende jaren zal doorzetten en dat meerdere kerken in de R.-K. H. Pancratiusparochie aan de goddelijke eredienst onttrokken zullen moeten gaan worden waaronder de HH. Simon en Judas kerk te Reutum en dat de pastorale begeleiding van geloofsgemeenschappen waarvan het kerkgebouw aan de goddelijke eredienst wordt onttrokken een belangrijk aandachtspunt is voor het pastoraal team;

dat het parochiebestuur in het bovengenoemde verzoekschrift als redenen voor het verzoek aan de aartsbisschop van Utrecht tot onttrekking aan de goddelijke eredienst van de HH. Simon en Judaskerk te Reutum de sterke terugloop van het kerkbezoek en van de deelname aan de sacramenten noemt alsmede structurele financiële tekorten van de R.-K. H. Pancratiusparochie, een ernstig gebrek aan nieuwe vrijwilligers om openvallende taken opnieuw in te vullen en het afnemend aantal leden van het pastoraal team;

dat het beleid van het pastoraal team en het parochiebestuur erop gericht is om de H. Pancratius-basiliek te Tubbergen, zijnde het eucharistisch centrum van de R.-K. Parochie H. Pancratius, te versterken conform het beleid van het Aartsbisdom Utrecht en om voorlopig in drie parochiekerken op zondag de Eucharistie te vieren;

dat met uitzondering van de locatie Vriezenveen alle parochielocaties zich op minder dan 9 km. afstand van het eucharistisch centrum te Tubbergen bevinden;

dat in de parochiekerken van de R.-K. Parochie H. Pancratius het totaal aantal kerkgangers in de liturgische vieringen op zondag in de periode 2010 – 2023 met ongeveer 76 % gedaald is van ongeveer 1545 tot 365;

dat het aantal kerkgangers in Reutum in diezelfde periode met ongeveer 65% gedaald is van ongeveer 115 in 2010 naar ongeveer 40 in 2023;

dat in de periode 2010 – 2023 het aantal dopelingen in de R.-K. Parochie H. Pancratius gedaald is van 225 naar 35 en het aantal dopelingen in de locatie Reutum gedaald is van 19 naar 1;

dat in de periode 2010 – 2023 het aantal eerstecommunicanten in de R.-K. Parochie H. Pancratius gedaald is van ongeveer 335 naar 30 en het aantal eerstecommunicanten in de locatie Reutum gedaald is van ongeveer 25 naar 10;

dat in de periode 2010 – 2023 het aantal vormelingen in de R.-K. Parochie H. Pancratius gedaald is van ongeveer 325 naar ongeveer 25 en het aantal vormelingen in de locatie Reutum van ongeveer 20 naar 1;

dat in de periode 2010 – 2023 het aantal kerkelijke huwelijkssluitingen in de R.-K. Parochie H. Pancratius gedaald is van ongeveer 40 naar 2 en dat in de locatie Reutum weinig tot geen kerkelijke huwelijken meer gesloten worden;

dat in de periode 2010 – 2023 het aantal kerkelijke uitvaarten in de R.-K. Parochie H. Pancratius met ongeveer 49% gedaald is van ongeveer 175 naar 90 en het aantal kerkelijke uitvaarten in Reutum gedaald is van 12 naar 6;

dat in de periode 2010 – 2023 het aantal vrijwilligers in de R.-K. Parochie H. Pancratius met 36% gedaald is van ongeveer 2255 naar ongeveer 1445 en dat in 2010 het aantal vrijwilligers in Reutum nog ongeveer 250 bedroeg, maar sindsdien is afgenomen tot 32 in 2025, waarvan 13 vrijwilligers behoren tot de tuinploeg;

dat van de 3 kerkkoren die er in Reutum waren, één koor niet langer in de liturgie zal zingen, een ander koor vanwege de hoge leeftijd van de leden niet lang meer verwacht te functioneren en het derde koor is samengegaan met een koor uit Fleringen en aangeeft slechts incidenteel in een van de parochiekerken te willen zingen;

dat het parochiebestuur begroot heeft dat bij ongewijzigd beleid de parochie jaarlijks een substantieel financieel verlies lijdt en dat onttrekking van de HH. Simon en Judaskerk aan de goddelijke eredienst bijdraagt aan de vermindering van het jaarlijkse financiële tekort;

dat het parochiebestuur op 26 november 2024 in Reutum een hoorzitting georganiseerd heeft die bezocht werd door parochianen en belangstellenden en door enkele leden van het pastoraal team en van het parochiebestuur en door de commissie van beheer, in totaal 28 personen;

dat tijdens de genoemde hoorzitting de pastoor van de R.-K. Parochie H. Pancratius een toelichting heeft gegeven op het voornemen om ondergetekende te verzoeken om de HH. Simon en Judaskerk aan de goddelijke eredienst te onttrekken en dat de aanwezige parochianen in de gelegenheid zijn gesteld vragen te stellen en bezwaren te verwoorden en dat hun vragen en opmerkingen zich vooral richtten op de overdracht van de kerk aan een nieuwe eigenaar en op de omgang met de kerkinventaris in de toekomst;

dat een stichting plannen ontwikkeld heeft om de HH. Simon en Judaskerk wanneer deze aan de goddelijke eredienst onttrokken is, als gemeenschapsruimte te gebruiken en de plannen uitvoerig besproken heeft met het parochiebestuur en met het parochiebestuur tot

overeenstemming is gekomen en dat op deze wijze het kerkgebouw een waardige herbestemming kan krijgen;

dat de laatste eucharistieviering in de HH. Simon en Judaskerk te Reutum op vrijdagavond 4 april 2025 heeft plaatsgevonden;

dat het eucharistisch centrum van de parochie, de H. Pancratiusbasiliek te Tubbergen, zich op een afstand van ongeveer 6 km van de HH. Simon en Judaskerk te Reutum bevindt.

Voorts overwegende

dat de leden van de Priesterraad van het Aartsbisdom Utrecht op 17 november 2025 zijn ingelicht over de pastorale situatie in de R.-K. Parochie H. Pancratius in het algemeen en over die van de geloofsgemeenschap rond de HH. Simon en Judaskerk te Reutum in het bijzonder en zijn gehoord inzake het verzoek van het parochiebestuur aan ondergetekende om de HH. Simon en Judaskerk aan de goddelijke eredienst te onttrekken;

dat de Priesterraad op 18 november 2025 ondergetekende geadviseerd heeft in te stemmen met het verzoek van het bestuur van de R.-K. Parochie H. Pancratius tot onttrekking van de HH. Simon en Judaskerk te Reutum aan de goddelijke eredienst;

dat de voorbereiding van het onderhavige decreet blijkens bovenstaande overwegingen is geschied in overeenstemming met canon 1222, § 2 en canon 50 van het Wetboek van Canoniek Recht 1983;

dat, gelet op het bovenstaande en op canon 1222, § 2 van het Wetboek van Canoniek Recht 1983, sprake is van een ernstige reden die het raadzaam maakt dat de HH. Simon en Judaskerk niet langer voor de goddelijke eredienst wordt gebruikt;

Besluit

dat de HH. Simon en Judaskerk, gelegen aan de Kerkstraat 94 te Reutum, met ingang van 3 december 2025 aan de goddelijke eredienst wordt onttrokken en

dat de in de HH. Simon en Judaskerk achterblijvende altaren, zowel vaste als verplaatsbare, geëxsacreerd zijn oftewel hun wijding of zegening verliezen (canon 1238, § 2 CIC/1983) met ingang van de datum waarop de HH. Simon en Judaskerk wordt onttrokken aan de goddelijke eredienst;

En gelast

dat de pastoor en de overige leden van het bestuur van de R.-K. Parochie H. Pancratius er zorg voor dragen dat de eventueel nog in de HH. Simon en Judaskerk aanwezige kerk-inventaris die eigendom is van de R.-K. Parochie H. Pancratius tijdig veilig gesteld wordt;

dat de herbestemming van de eventueel nog in de HH. Simon en Judaskerk aanwezige kerkinventaris met inachtneming van artikel 53 van het Algemeen Reglement voor het Bestuur van een Parochie van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland dient plaats te vinden;

dat dit decreet ter kennis wordt gebracht van de parochianen van de R.-K. Parochie H. Pancratius en overigens op de gebruikelijke wijze wordt bekendgemaakt.

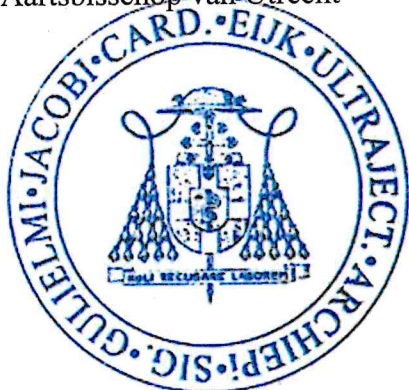
Binnen de peremptoire termijn van 10 nuttige dagen na de wettige betekening van dit decreet kan overeenkomstig canon 1734 van het Wetboek van Canoniek Recht 1983 aan ondergetekende schriftelijk per aangetekende brief een verzoek om herroeping of verbetering van dit decreet gedaan worden.

Als datum van betekening van dit decreet bepaal ik 21 november 2025.

Gegeven te Utrecht, 20 november 2025

W. J. Eijk

+ Willem Jacobus kardinaal Eijk
Aartsbisschop van Utrecht

W. H. van den Dool

drs. W.H. van den Dool, diaken
Kanselier Aartsbisdom Utrecht

